

LEIPÄKORISIENEN JÄLJILLÄ

LUONTO- KOKEMUKSIA

Merja Elisabeth on luontokuvaukseen hurahtanut toimittaja, joka viettää vapaa-aikansa mieluiten metsissä.

TEKSTI JA KUVAT: MERJA ELISABETH

Kuvaajalle sienet ovat kiehtova maailma. Koen olevani niiden äärellä kuin Liisa ihmemaassa. Olen viehätynyt erityisesti kaikesta pienestä. Mielestäni kuvauksellisimmat sienet ovat juuri niitä, joita ei metsäretkillä huomaa, ellei möyri maassa. Olen nähnyt kuvia satumaisen näköisistä sienistä, jotka odottavat vielä löytämistään. Innostukseni kohde on viime aikoina ollut leipäkorisieni.

Leipäkorisieniä (*Crucibulum laeve*) löysin vasta pari vuotta sitten etsittyäni niitä muuttaman syksyn. Niitä löytää hiekkateiden varsilta, pihoilta, puutarhoista, metsistä ja joutomailta, joissa on lahoavaa puuta, risuja tai muuta kasvijätettä.

Ensimmäiset leipäkorisienet löysin tien varrelta. Nähdäkseni ne minun oli pakko mennä tien reunaan maata ja laittaa silmälasit päähän. Ohikulkija huolestui asennostani, mutta näytin hänelle risun, jossa sienet olivat. Hänkin kaivoi laukustaan silmälasit ja ihasteli leipäkoreja ihan loputtomasti. - Voi hyvänen aika, hän totesi vielä pois kävellessään. Luonto yllättää niin monessa.

Korkeutta sienellä on alle sentti ja sen leipäkorilla viitisen milliiä. Sieni kasvaa lahopuilla ja kasvinjätteillä. Leipäkorisienen sanotaan olevan Suomessa yleinen, mutta useimmat ihmiset eivät ole sitä koskaan nähneet sen pienen koon vuoksi. Englanniksi leipäkorisienen nimi on "bird's nest fungus"; linnunpesä kuvaakin hyvin sen ulkonäköä.

Sienen itiöemä muuttuu kasvaessaan palomaisesta sylinterin muotoiseksi. Sen kansi irtoaa ja sisällä olevat vaaleat linssit (leivät) tulevat esiin. Silloin sieni on kuvauksellisimmillaan. Sieni lisääntyy, kun sateessa linssit sinkoilevat korista pois. Tässä vaiheessa kamerani suljinäänet jo vaikenivat.

Jos haluaisi erikoistua sienikuvaajaksi, kuvauskohteet eivät syksyllä loppuisi. Säistä riippuen niitä voi löytää vielä vuoden vaih-

teen jälkeenkin. Leipäkorisienestä tehtiin viime vuonna havainto jopa huhtikuussa.

Joku kysyi somessa, hyödyntääkö leipäkorisieniä mikään eläin. Se ei ole myrkyllinen, mutta luulen, että toistaiseksi sitä syövät vain pienet keijut. Mielenkiintoista kyllä, viimeaikaisissa tutkimuksissa leipäkorisienessä on todettu olevan runsaasti bioaktiivisia, tuleh-

dusta lieventäviä ainesosia, jotka ehkäisevät virusten, bakteerien ja syöpäkasvainten kasvua (*International Journal of Pharma Research and Health Sciences*, 2021; 9). Toistaiseksi niitä kannattaa ihailla vain silmänruokana. Ja kyseisiä terveysvaikutuksia saa varmaankin helpommin jostain muualta kuin näistä pienen pienistä sienistä.

